

Sygn. akt III KK 377/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Piotr Mirek

w sprawie J. C.

skazanego z art. 56 § 1 k.k.s. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 12 września 2017 r.,

kasacji, wniesionej obrońcą skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 17 października 2016 r., sygn. akt XIII Ka (...),

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w K.

z dnia 26 kwietnia 2016 r., sygn. akt II K (...),

1. uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej J. C. i przekazuje sprawę w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w G.;

2. zarządza zwrot J. C. uiszczonej przez niego opłaty od kasacji w kwocie 450,00 (czterysta pięćdziesiąt) zł.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w G., po rozpoznaniu apelacji oskarżyciela publicznego oraz obrońcy oskarżonego J. C., wyrokiem z dnia 17 października 2016 r., sygn. akt XIII Ka (...), uchylił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w K. z dnia 26 kwietnia 2016 r., sygn. akt II K (...), w odniesieniu do oskarżonej K. L. (uniewinnionej przez sąd *meriti*) i w tej części przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, natomiast w zakresie dotyczącym J. C. orzeczenie sądu *a quo* utrzymał w mocy.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego zarzucając „rażące naruszenie prawa procesowego ze względu, iż miało ono istotny wpływ na treść orzeczenia polegające na obrazie art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 423 § 1a k.p.k. w zw. z art. 457 § 2 k.p.k. przez nierozważenie zarzutów i wniosków wskazanych w apelacji oskarżonego i niewskazanie jakie zarzuty i wnioski Sąd Odwoławczy uznał za zasadne albo niezasadne” (tak w oryginale – uwaga SN). Przy tak sformułowanym zarzucie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Rejonowej w Kartuzach wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez obrońcę skazanego J. C. kasacja jest oczywiście zasadna, w związku z czym możliwe było jej uwzględnienie w całości na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Rację należy przyznać skarżącemu, że Sąd Okręgowy w G. procedował w niniejszej sprawie z naruszeniem art. 423 § 1a k.p.k.

Sąd ten po wydaniu wyroku utrzymującego, w odniesieniu do tego skazanego, orzeczenie Sądu pierwszej instancji stwierdził w pisemnych motywach swojego rozstrzygnięcia, że apelacja obrońcy J. C. okazała się niezasadna i nie zasługiwała na uwzględnienie, a jednocześnie zastrzegł, że ogranicza swoje rozważania, stosownie do treści przepisu art. 423 § 1a k.p.k. w zw. z art. 457 § 2 k.p.k. wyłącznie do zarzutów przedstawionych w apelacji prokuratora i wywodząc, iż obrońca oskarżonego nie złożył wniosku o sporządzenie uzasadnienia.

Rzecz jednak w tym, że wniosek taki – wbrew twierdzeniom zarówno sądu, jak i oskarżyciela publicznego zawartym w pisemnej odpowiedzi na skargę – został

złożony w terminie określonym dyspozycją art. 524 § 1 zd. drugie k.p.k. Wniosek ten zawarty na k. (...) akt sprawy został bowiem, stosownie do regulacji w art. 124 k.p.k., nadany wraz z pełnomocnictwem procesowym w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej w dniu 24 października 2016 r., a więc z zachowaniem terminu 7 dni liczonego od daty ogłoszenia wyroku (17 października 2016 r.). Wobec powyższego nie wchodziło w grę ograniczenie podmiotowe uzasadnienia wyroku Sądu drugiej instancji w oparciu o wskazane w pisemnych motywach tego orzeczenia, a przytoczone wyżej przepisy procedury karnej. Fakt złożenia wniosku w terminie potwierdzają zresztą kolejne czynności okołokasacyjne podjęte przez Sąd Okręgowy w G., a więc doręczenie obrońcy wyroku z uzasadnieniem, a następnie przyjęcie złożonej przez niego kasacji, co niewątpliwie nie byłoby możliwe bez wcześniejszego uznania, że wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku i doręczenie orzeczenia z uzasadnieniem spełnia wymogi formalne.

W ukształtowanej w ten sposób sytuacji procesowej nie jest więc możliwe dokonanie przez Sąd Najwyższy kontroli kasacyjnej zaskarżonego wyroku, gdy uzasadnienie sądu *ad quem* poza ogólnym stwierdzeniem, że apelacja obrońcy jest niezasadna, nie zawiera jakiegokolwiek argumentacji, która – stosownie do wymogu art. 457 § 3 k.p.k. – pozwalałaby ocenić prawidłowość przeprowadzonej kontroli instancyjnej, w szczególności zakresu i poprawności tej kontroli w kontekście jej wymogów uregulowanych w art. 433 § 1 i 2 k.p.k.

Zarysowany wyżej stan sprawy spowodował, że Sąd Najwyższy nie miał także możliwości skorzystania z instytucji określonej w art. 449a § 1 k.p.k., chociaż przepis ten jest odpowiednio stosowany w postępowaniu kasacyjnym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 marca 2017 r., III KK 395/16, OSNKW 2017, z. 6, poz. 36).

Regulacja zawarta w art. 449a § 1 k.p.k. dotyczy sytuacji, gdy sąd odwoławczy ograniczył zakres podmiotowy lub przedmiotowy uzasadnienia z uwagi na zakres wniosku strony o jego sporządzenie, zaś w postępowaniu kasacyjnym zachodzi konieczność rozpoznania sprawy w zakresie, co do którego nie zostało ono sporządzone. Może to mieć więc miejsce w przypadku, gdy Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację poza granicami zaskarżenia i podniesionymi zarzutami w

wypadkach wskazanych w art. 536 k.p.k. oraz wówczas, gdy rozpoznanie sprawy przez sąd kasacyjny następuje w granicach kasacji, ale w tym zakresie nie zostało sporządzone uzasadnienie wyroku z uwagi na brak wniosku strony, jak również wtedy, gdy kasację od wyroku sądu odwoławczego wniósł podmiot szczególny, wymieniony w art. 521 k.p.k., np. Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny na podstawie art. 523 § 1a k.p.k. co do kary w sprawach o zbrodnie, gdy apelacje wnieśli prokurator co do kary z powodu jej rażącej niewspółmierności na niekorzyść oskarżonego oraz obrońca co do winy, a sąd odwoławczy utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, zaś wniosek o sporządzenie uzasadnienia złożył tylko obrońca [zob. D. Świecki (w:) D. Świecki (red.): Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2017, t. II, s. 285]. W przedmiotowej sprawie wniosek o uzasadnienie wyroku, jak to zasygnalizowano wyżej, został złożony w terminie, a doręczone obrońcy pisemne motywy wyroku sądu instancji *ad quem* w odniesieniu do środka odwoławczego wniesionego na korzyść skazanego J. C. ograniczyły się do jednozdaniowego wyводу.

Z podobnych powodów nie wchodziło w grę zastosowanie przez Sąd Najwyższy art. 63 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (tj.: Dz. U. 2016, poz. 1254 ze zm.), ponieważ i w tym wypadku warunkiem zażądania sporządzenia uzasadnienia, jeżeli nie zawiera go zaskarżone orzeczenie, jest brak wniosku strony, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

Powyższe, a więc trafność podniesionego w kasacji zarzutu i tym samym brak możliwości oceny poprawności rozpoznania apelacji obrońcy przez Sąd drugiej instancji, implikowały uchynieniem zaskarżonego wyroku w części dotyczącej skazanego J. C. i przekazaniem sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w G. Procedując powtórnie Sąd ten rozpozna w całości apelację obrońcy oskarżonego i w zależności od rodzaju wydanego orzeczenia sporządzi pisemne motywy rozstrzygnięcia, bądź z urzędu, bądź na wniosek w wypadku jego poprawnego formalnie złożenia.

Uwzględnienie kasacji obligowało do zwrotu skazanemu, stosownie do treści przepisu art. 527 § 4 k.p.k., uiszczonej przez niego opłaty.

r.g.